

Skatteplanering i små till medelstora aktiebolag i Finland

Examensarbete

Sebastian Ahlbäck

Examensarbete för tradenomexamen

Utbildningsprogrammet för Företagsekonomi

Åbo 2016

EXAMENSARBETE

Författare: Sebastian Ahlbäck

Utbildningsprogram och ort: Företagsekonomi, Åbo

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Redovisning

Handledare: Thomas Finne

Titel: Skatteplanering i små till medelstora aktiebolag i Finland

Datum	17.2.2016	Sidantal	35	Bilagor	4
-------	-----------	----------	----	---------	---

Abstrakt

Detta examensarbete behandlar skatteplanering i små till medelstora aktiebolag i Finland. Arbetet ämnar ge en helhetsbild över vad skatteplanering är och varför man skatteplanerar. I arbetet ligger fokuset på skatteplanering ur ett företagsperspektiv och vid ägarbytessituationer.

I den teoretiska delen behandlas beskattningen i aktiebolag, vad skatteplanering är, olika tillvägagångssätt för att skatteplanera och skatteplanering vid ägarbytessituationer. Materialet som används är till stor del lagtexter och Skatteförvaltningens anvisningar. Utifrån litteraturstudierna tillämpas sedan de centrala tillvägagångssätten i praktiska exempel och situationer.

Den empiriska delen utförs genom en kvalitativ undersökning. I denna intervjuas en behörig CGR-revisor, som är insatt i skattefrågor, om skatteplanering samt risker och möjligheter med skatteplanering.

Resultaten från arbetet visar att det inte finns så många olika sätt att skatteplanera, och att det för aktiebolag främst handlar om att skjuta upp skatter till framtida räkenskapsperioder. För att en handling som resulterar i lägre skattebelastning för en skattskyldig ska godkännas av Skatteförvaltningen, bör det ligga affärsekonomiska orsaker bakom handlingen.

Språk: Svenska Nyckelord: Beskattning, skatteplanering

BACHELOR'S THESIS

Author: Sebastian Ahlbäck

Degree programme: Business Administration, Turku

Specialization: Accounting

Supervisor: Thomas Finne

Title: Tax planning in small and medium-sized limited companies

Date 17.2.2016 Pages 35 Appendices 4

Abstract

This thesis is studying tax planning in small and medium-sized limited companies in Finland. The purpose of this thesis is to give a foreseeable picture of what tax planning is and what purpose it has. The focus lies on tax planning from a business perspective and in situations where the ownership changes.

The theoretical part of the thesis treats taxation in limited companies, what tax planning is, different procedures for tax planning and tax planning in situations where the ownership is changing. The material that is used is mostly the Finnish legislation and official directives from Verohallinto. From the literature studies the central procedures are applied into practical situations and examples.

The empirical part is preformed through a qualitative study. In this a qualified CGR-auditor is interviewed about tax planning and risks and possibilities with tax planning.

The conclusions from this thesis are showing that there are not that many different ways for a limited company to plan taxes, and that planning taxes is mostly used to advance tax payments into future tax years. An act that results in lower tax burden is only approved by Verohallinto if there are business economic reasons behind the act.

Language: Swedish Key words: Taxation, tax planning

Innehållsförteckning

Begreppsdefinitioner.....	
1 Inledning.....	1
1.1 Problemformulering och syfte	1
1.2 Avgränsning.....	2
1.3 Metod	2
1.4 Arbetets uppbyggnad.....	3
2 Beskattning och skatteplanering.....	3
2.1 Beskattning i aktiebolag	3
2.2 Resultatet av näringsverksamhet	4
2.3 Skattefria näringsinkomster	5
2.4 Skattepliktiga näringsinkomster	5
2.5 Avdragbara utgifter	5
2.6 Uträkning av den beskattningsbara inkomsten	6
2.7 Skatteplanering.....	7
2.8 Kringgående av skatt	8
2.9 Aggressiv skatteplanering.....	8
2.9.1 Attendo koncernen	9
2.10 Skatteplanering, etik och moral	9
2.11 Risker och möjligheter med skatteplanering.....	10
3 Tillvägagångssätt för skatteplanering och ägarbytessituationer	11
3.1 Periodisering av omsättningstillgångar	11
3.2 Nedskrivningar.....	11
3.3 Avskrivningar	11
3.3.1 Avskrivningar utöver plan	13
3.3.2 Avskrivningar under plan	13
3.4 Leasing.....	14
3.5 Koncernbidrag.....	14
3.6 Interna lån.....	15
3.7 Dividend.....	16
3.8 Ägarbyte.....	17
3.8.1 Överlåtelsebeskattningen vid försäljning av aktier	18
3.9 Generationsväxling.....	18
3.9.1 Beskattning av säljarens överlåtelsevinst vid aktieköp	18
3.9.2 Aktieköparens gåvobeskattning	19
4 Skatteplanering i praktiken.....	20

4.1	Små anskaffningar.....	20
4.2	Förändring av avskrivningsdifferensen	21
4.3	Koncernbidrag.....	23
4.4	Interna lån.....	23
4.5	Beskattning av säljarens överlåtelsevinst vid aktieköp	24
4.6	Aktieköparens gåvobeskattning.....	24
5	Empiri	26
6	Sammanfattning och kritisk granskning	27
6.1	Varför skatteplanerar man?	28
6.2	Tillvägagångssätt.....	28
6.3	Risker och möjligheter	31
7	Avslutande diskussion.....	31
8	Källförteckning.....	33

Tabellförteckning

Tabell 1	Uträkning av den beskattningsbara inkomsten	7
Tabell 2	Illustration hur dividender som ett inhemskt samfund fått från Finland år 2014 ska beskattas	17
Tabell 3	Illustration över hur gåvoskatten beräknas enligt skattelass I	19
Tabell 4	Beskattningsbar inkomst med avskrivning utöver plan.....	22
Tabell 5	Beskattningsbar inkomst utan avskrivning utöver plan.....	22
Tabell 6	Uträkning av gåvoskatten vid olika överlåtelsepris.....	25
Tabell 7	Risker och möjligheter med skatteplanering	31

Figurförteckning

Figur 1	Illustration över ägandet inom en koncern.	23
---------	---	----

Bilageförteckning

Bilaga 1 Exempel på resultaträkning

Bilaga 2 Avskrivningsplan

Bilaga 3 Nettoränteutgifter vid intressegemenskapsskulder

Bilaga 4 Intervjufrågor

Begreppsdefinitioner

Anskaffningsutgift – De rörliga utgifterna för anskaffning och tillverkning av en tillgång. Fasta utgifter kan även räknas in i anskaffningsutgiften ifall de är väsentliga i förhållande till de rörliga utgifterna. (Bokföringslagen, 4 kap 5 §).

Avskrivningar – Tillgångar som hör till bestående aktiva anses ha en relativt lång livstid. Därför kan man inte kostnadsföra inköpet direkt. Utgiften för tillgången delas upp under den ekonomiska livslängden genom avskrivningar. (Lunden, 2005, s. 208).

Avskrivningar på utgiftsresten i beskattningen – Då avskrivningarna räknas ut som avskrivningar på utgiftsresten enligt Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet så räknas de ut som en post på hela utgiftsresten för den bokföringsskyldiges lösa tillgångar. ”Utgiftsresten är summan av anskaffningsutgifterna för maskiner, inventarier och andra med dem jämförbara lösa anläggningstillgångar, och de oavskrivna anläggningstillgångar som har tagits i bruk tidigare, minskad med de överlåtelsepris och övriga vederlag, som under räkenskapsperiod erhållits för lösa anläggningstillgångar.” (Bokföringsnämnden, Allmän anvisning om avskrivningar enligt plan, s. 10-11).

Bestående aktiva – ”Poster som är avsedda att stadigvarande ge intäkter under flera räkenskapsperioder” (Bokföringslagen, 4 kap 3 §).

Förändringen av avskrivningsdifferens – I regel består förändringen av avskrivningsdifferensen av avskrivningar som överskrider eller underskrider avskrivningsplanen samt av avskrivningsdifferens som upplösts i samband med försäljning. En positiv avskrivningsdifferens uppstår då avskrivningar som överstiger avskrivningsplanen görs. (Bokföringsnämnden, Allmän anvisning om avskrivningar enligt plan, s. 9).

Gängse värde – Det sannolika försäljningspriset på egendom. (Skatteförvaltningen, 2011, Gängse värde).

Hyllavskrivningar – En bokföringsskyldig kan kräva att en mindre andel avskrivningar beaktas i beskattningen än vad som finns i bokföringen. För beskattningsändamål så skall den så kallade hyllavskrivningen som uppstår uppföljas utanför balansräkningen. (Bokföringsnämnden, Allmän anvisning om avskrivningar enligt plan, s. 10).

Koncern – En koncern bildas då en juridisk person, t.ex. aktiebolag, äger så många aktier i ett annat bolag så att det har mer än hälften av rösterna i det ägda bolaget. Tillsammans kallas bolagen en koncern. En koncern kan bestå av två eller fler bolag. (Lundén, 2005, s. 144).

Periodisering – Benämning för att överföra utgifter och inkomster som kostnader och intäkter till rätt räkenskapsperiod. (Tomperi, 2011, s. 35).

Restvärde – Det uppskattade penningbelopp en bokföringsskyldig skulle få för överlåtelse av en tillgång vid slutet av tillgångens ekonomiska verkningstid. De uppskattade utgifterna för överlåtelsen dras av från restvärdet. (Bokföringsnämnden, Allmän anvisning om avskrivningar enligt plan, s. 10).

Samfund – En juridisk person som är självständigt skattskyldig, bl.a. aktiebolag. (Skatteförvaltningen, 2011, Samfund).

Totalavskrivningar – Det kan göras avskrivningar som överstiger avskrivningsplanen om det föreligger särskilda skäl, t.ex. eftersom att skatteavskrivningarna är bundna till bokföringen. Summan av avskrivningen enligt plan och förändringen av avskrivningsdifferensen kallas totalavskrivningar. (Bokföringsnämnden, Allmän anvisning om avskrivningar enligt plan, s. 9)

1 Inledning

Många personer som hör ordet skatteplanering tänker på ett företag som genom olagliga eller omoraliska tillvägagångssätt kringgår olika skatter. I vissa fall så är det precis så, men många företag som skatteplanerar gör det helt enligt vad som stadgas i de olika skattelagarna. Det är viktigt att skilja mellan laglig skatteplanering och olaglig kringgående av skatt. I ekonomiskt svåra tider kan det vara till fördel för ett företag att genom skatteplanering påverka resultatet på det sätt som gynnar företagets situation. Skatteplanering är ett väldigt brett ämne i och med att det finns många olika företagsformer och skattereglerna för dessa kan variera. Det är även skillnad på skatteplanering för företag, företagets ägare och personlig skatteplanering. Storleken på ett företag påverkar även hurudan skatteplanering man kan utöva. För att veta vad som är gynnsamt för företaget så behöver man ha en förståelse för företagets ekonomiska situation, därför behövs det kunskaper i att analysera bokslut och räkenskaper. För små till medelstora aktiebolag så finns det inte lika många sätt som man kan skatteplanera på som för ett större multinationellt företag, vilka har mycket större resurser och bl.a. kan använda sig av företag i flera olika länder och flytta över vinst med hjälp av intern prissättning. I detta arbete kommer jag att reda ut vad skatteplanering innebär för små till medelstora aktiebolag och ta upp olika sätt som man kan skatteplanera i dessa.

Det finns även en samhällsdebatt om skatteplanering där den ena sidan påstår att det skadar samhället i och med uteblivna skatteintäkter, och den andra sidan påstår att det gynnar samhället genom att företag som skatteplanerar har en större tillväxt. Denna debatt gäller främst multinationella företag vars skatteplanering är ofta är väldigt omfattande.

1.1 Problemformulering och syfte

Syftet med arbetet är att ge läsaren en helhetsbild av skatteplanering i små till medelstora aktiebolag. På grund av de omfattande skattereglerna kan det vara svårt att hitta rätt information om vad som är godtagbar skatteplanering. Jag kommer därför i detta arbete samla ihop information och gå igenom olika metoder som små till medelstora aktiebolag kan använda för att skatteplanera. För att veta vad som är godtagbar skatteplanering så kommer jag att se på hur myndigheterna tillämpar skattereglerna. Följande frågeställningar är centrala i arbetet.

- Vad innebär skatteplanering?
 - Varför skatteplanerar man?
 - Vilka tillvägagångssätt finns det för små till medelstora aktiebolag för att skatteplanera?
 - Vilka risker och möjligheter finns det med att skatteplanera?

1.2 Avgränsning

Jag kommer att avgränsa mig till små till medelstora aktiebolag i Finland och främst ur företagets synvinkel. Personlig beskattning kommer endast att behandlas när det gäller ägarbyten och generationsväxlingar, detta behandlas eftersom att det är en väldigt vanlig situation där skatteplanering bör tas i beaktande. Små till medelstora aktiebolag definieras som ett aktiebolag som sysselsätter färre än 250 personer och vars omsättning inte överstiger 50 miljoner euro per år, eller har en balansomsättning som inte överstiger 43 miljoner euro. Sådan skatteplanering som är godtagbar av myndigheterna kommer att behandlas i arbetet. Aggressiv skatteplanering kräver en mer komplex struktur på företagen och klassas även som omoralisk skatteplanering, därför kommer detta inte att behandlas närmare i arbetet. Dividendutdelning från företaget är även ett område som inte behandlas närmare, i fråga om dividender behandlas endast företagets dividendinkomster och hur de beskattas.

1.3 Metod

För att besvara frågeställningarna har jag använt litteraturstudier och en kvalitativ undersökning. I arbetet utgår jag mycket ifrån Skatteförvaltningens officiella anvisningar och Bokföringsnämndens ställningstagande samt ifrån den finländska författningssamlingen. Jag kommer främst att samla ihop information om skatteregler och olika sätt att skatteplanera. Eftersom att det finns få beskrivande primärkällor om ämnet så används sekundärkällor i hög grad. En litteraturstudie lämpar sig i detta arbete eftersom att jag fritt kan söka information och genom den kan få en helhetsbild av ämnet.

I den empiriska delen utförs en kvalitativ undersökning i form av en intervju. Intervjuobjektet är en av Centralhandelskammaren behörig CGR-revisor, som är insatt i skattefrågor och skatteplanering. Genom intervjun får arbetet ett större värde i och med att man får ett professionellt perspektiv på det hela.

1.4 Arbetets uppbyggnad

I första delen av arbetet behandlas beskattning i aktiebolag och vad skatteplanering är, för att sedan fortsätta med olika sätt att skatteplanera i kapitel tre. I arbetets fjärde kapitel sätts de centrala tillvägagångssätten för att skatteplanera enligt litteraturstudierna och den kvalitativa undersökningen in i praktiska exempel och situationer. Genom detta anser jag att läsaren får en bättre förståelse över hur man kan tillämpa skatteplanering.

2 Beskattning och skatteplanering

Skatt finns till för att staten och övriga offentliga samfund behöver penningmedel för att kunna bedriva sin verksamhet och kunna förverkliga sina uppgifter. Den största delen av staten och kommunens inkomster kommer från skatter och avgifter. Skattskyldigheten kräver att det finns noga regleringar i lagen och att det finns tillräckliga rättsskydd. Det är viktigt att se skillnad på skatter och avgifter, skatter ska enligt Finlands grundlag grunda sig på lag medan endast de allmänna grunderna fastställs i lag för avgifter. (Andersson, E. 2006, s. 1-2).

En skattskyldig kan påverka skatten genom skatteplanering. Hur man går till väga varierar, men man vill nå ett optimalt slutresultat både vad gäller skattebeloppet och den övriga helheten. Man har rätt att välja ett sätt som resulterar i en lägre skattebelastning än ett annat handlingssätt så länge som det ligger äkta affärsekonomiska orsaker bakom handlingen. Då man skatteplanerar väljs vanligen de alternativ vars skattepåföljder är godtagbara i beskattningen och i rättspraxis. (Skatteförvaltningen, Tillämpning av bestämmelsen om kringgående av skatt, 2014).

2.1 Beskattning i aktiebolag

Ett aktiebolag definieras i aktiebolagslagen. Ett aktiebolag kan i Finland antingen vara ett privat aktiebolag eller ett publikt aktiebolag. Privata aktiebolag skall ha ett aktiekapital på minst 2500 € och publika aktiebolag skall ha ett aktiekapital på minst 80 000 €. Aktiebolaget räknas som en fristående juridisk person. (Aktiebolagslag 1 kap 1 – 3 §). Mervärdesskatt skall betalas på rörelsemässig försäljning av varor och tjänster i Finland, import av varor i Finland, vissa gemenskapsinterna varuförvärv i Finland och på vissa överföringar av varor. I regel så är aktiebolag vars omsättning under räkenskapsperioden understiger 10 000 € inte

skyldiga att betala mervärdesskatt, det går dock att på egen hand anmäla sig som skattskyldig trots att omsättningen understiger 10 000 €. (Mervärdesskattelag 2 kap 1-3 §).

Samfundsskatt d.v.s. ett samfunds inkomstskatt är en skatt som betalas med stöd av ett samfunds inkomster. Samfundsskatten delas ut till staten, kommunerna och församlingarna. Inkomstskattesatsen för samfund är 20 procent. Inkomstskatten betalas baserat på det beskattningsbara resultatet, ifall det beskattningsbara resultatet är negativt så betalas ingen inkomstskatt. (Inkomstskattelag 124 §). Tidigare skatteårs förluster ska dras av från resultaten av sammanslutningens näringsverksamhet under de följande åren. (Inkomstskattelag 1 kap 30 §).

2.2 Resultatet av näringsverksamhet

Hur räkenskapsperiodens resultat har uppkommit skall framgå i resultaträkningen. Resultatet beräknas genom att subtrahera intäkter med kostnader. Resultatet kan vara positivt, negativt eller ett nollresultat. Med hjälp av resultatet beräknar man hur stor samfundsskatt ett företag är skyldig att betala. (Lunden, B. & Nyholm, J. 2013, s. 32). I lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet fastställs det att de skattepliktiga inkomsterna och de avdragbara utgifterna periodiseras som intäkter och kostnader för respektive skatteår. Näringsverksamhetens resultat utgör skillnaden mellan intäkterna och kostnaderna för skatteåret. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 3 §).

En verksamhet som bedrivs med vinstsyfte anses som regel vara näringsverksamhet. Nettoinkomsten beräknas enligt Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Näringsverksamheten kan indelas i yrkesutövning eller rörelse. Vanligtvis så går gränsen mellan dessa så att med yrkesutövning räknas en verksamhet där den personliga yrkesskickligheten spelar en huvudroll, personalmängden är knapp och kapitalinsatsen är sekundär. Övrig näringsverksamhet räknas som rörelse. Beskattningen görs enligt Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet i båda fallen, uppdelningen är mest relevant då det gäller olika periodiseringsfrågor. Det som kännetecknar de skattskyldiga som beskattas enligt Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet är att de alla är bokföringsskyldiga. Bokföringen kan därför läggas som grund för deras beskattning och Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet anknyter till flera punkter i bokföringen. (Andersson, E. 2006, s. 56).

2.3 Skattefria näringsinkomster

Skattefria näringsinkomster är sådana inkomster som påverkar företagets resultat, men som dras av då man skall beräkna den beskattningsbara inkomsten. (Tomperi, S. 2011, s. 202). I lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet definieras skattefria näringsinkomster som sådana inkomster som inte påverkar det beskattningsbara resultatet. Till detta räknas bl.a. vissa dividendinkomster. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 1 kap 6 §).

2.4 Skattepliktiga näringsinkomster

Till skattepliktiga inkomster av näringsverksamhet räknas de inkomster i form av pengar eller de förmåner med penningvärde som har erhållits i näringsverksamheten. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 1 kap 4 §). Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhets inkomstbegrepp är mer omfattande än inkomstbegreppet i övriga skattelagar. Alla realiserade inkomster är i princip skattepliktiga. Upptagna lån och kapitaltillskott betraktas inte som inkomster. (Andersson, E. 2006, s. 57).

Överlåtelsepris och övriga vederlag för omsättnings-, investerings- och anläggningstillgångar är skattepliktiga inkomster. Utöver detta är även bl.a. ersättning för uthyrning och utfört arbete eller tjänst som utförts i form av näringsverksamhet, vissa dividendinkomster, räntor och övriga inkomster av egendom som hör till näringsverksamheten och ersättning för uthyrning av rörelse eller yrke och tillhörande egendom, rättighet eller förmån skattepliktiga inkomster. Vinsterna på finansieringstillgångar, uppskrivningar i försäkringsbolag och index och kursvinster på fordringar eller skulder som kommer från näringsverksamheten räknas också till skattepliktiga inkomster. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 1 kap 5 §).

2.5 Avdragbara utgifter

Motsvarande till vad som stadgas om skattepliktig inkomst stadgas om vilka utgifter som är avdragbara. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 2 kap 7 §). Avdragbara utgifter är utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande samt förluster som har uppstått i anledning av inkomstförvärvet. Till avdragbara utgifter räknas bl.a. utgifter för anskaffning av omsättnings- och investeringstillgångar, värdeminskning på finansiella instrument, hyra för jord och vattenområden och löner till de personer som har arbetet i

näringsverksamheten. Andra exempel på avdragbara utgifter är marknadsföringsutgifter, forskningsverksamhetsutgifter som stödjer verksamheten, utgifter för grundandet av ett samfund, medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer, fastighetsskatt för de fastigheter som används i näringsverksamheten samt 50 % av representationsutgifterna. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 2 kap 8 §). Inkomstskatter är inte utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande och är därför inte avdragbara. (Tomperi, S. 2011, s. 202).

2.6 Uträkning av den beskattningsbara inkomsten

Den beskattningsbara inkomsten i ett samfund får man genom att minska de skattepliktiga inkomsterna med avdragbara utgifter och andra avdrag. (Skatteförvaltningen, Tillämpning av bestämmelsen om kringgående av skatt, 2014). Från den beskattningsbara inkomsten räknas sedan den statliga inkomstskatten, kyrkoskatten, kommunalskatten och samfundets inkomstskatt samt sjukförsäkringsavgifterna ut. (Skatteförvaltningen, Samfundsskatt, 2011). Kommunens andel redovisas dock inte till någon särskild kommun. (Skatteförvaltningen, Hemkommunens betydelse i beskattningen, 2015).

I ett aktiebolag kan det finnas tre olika förvärvskällor, näringsförvärvskälla, jordbrukets förvärvskälla och personlig förvärvskälla. En personlig förvärvskälla kan till exempel vara en fastighet som inte hör till näringsverksamheten och som hyrs av någon utomstående. Den beskattningsbara inkomsten räknas skilt för sig på de tre olika förvärvskällorna, så att man skall kunna dra av tidigare förluster ifrån samma förvärvskälla. Samfundsskatten beräknas sedan på det sammanlagda beloppet. (Skatteförvaltningen, Inkomstbeskattning i aktiebolag och andelslag, 2015).

I Bokföring i praktiken beskriver Tomperi hur man beräknar den beskattningsbara inkomsten. Den beräknas genom att minska de avdragbara utgifterna och andra avdrag från de skattepliktiga inkomsterna. I skattedeklarationen ska de intäkter som anges i resultaträkningen skrivas ned, den skattepliktiga delen skall här uppges separat. Kostnaderna samt den del som är avdragbar i beskattningen av näringsinkomsten skall också skrivas ned i blanketten. Det resultat man får är den beskattningsbara inkomsten. (Tomperi, S. 2011, s.202).

För att beräkna den beskattningsbara inkomsten så illustrerar Tomperi följande modell:

Tabell 1 Uträkning av den beskattningsbara inkomsten

	Resultat enligt resultaträkningen
+	Inkomstskatter, eftersom de inte är avdragbara
+	Andra icke avdragbara kostnader
-	Skattefria intäkter
+/-	Korrigeringar på grund av periodiseringar
+/-	Övriga tillägg och avdrag
=	Beskattningsbar inkomst

(Tomperi, S. 2011, s.202).

2.7 Skatteplanering

Kari Alhola menar att man med skatteplanering menar planering där företaget väljer vilken skattebetalningspolitik man skall använda. Med andra ord då företaget har bildat en förståelse för hur de betraktar betalning av skatter, så är skatteplaneringen avsedd att genom tillåtna medel uppnå ett visst vinstmål. Traditionellt sett så är skatteplanering fokuserat på att utforma företagets resultat och därför är den viktigaste uppgiften från resultaträkningens synvinkel att justera företagets beskattningsbara vinst. I synnerhet i små och medelstora företag måste skatt betraktas som en helhet, därför är det viktigt att även planera balansräkningen. Skatteplanering är inget som endast görs en gång utan det bör göras kontinuerligt så att man kan fortsätta att följa upp och utveckla företaget. (Alhola, K. 1999, s.345-346). Enligt Sandström och Svensson så handlar skatteplanering i aktiebolag främst om att skjuta upp samfundsskatten eller att minimera den. (Sandström K. & Svensson U. 2005, s. 152).

En inkomst innebär en intäkt för det beskattningsår som den har erhållits i form av pengar, fodringar eller någon annan förmån som kan värderas i pengar. En utgift består av kostnader som för vilken skyldigheten att betala har uppstått under beskattningsåret. Då man periodiserar så använder man oftast prestationsprincipen, vilket i bokföringen innebär att inköp bokförs enligt leveransdatum och inte betalningsdatum och i beskattningen att skatten påförs den period då skyldigheten att betala skatten uppkom. (Statistikcentralen, Mervärdesskatt, u.å.). Därför finns det inte så många möjligheter att påverka de skatter som ska betalas eller beloppet av den beskattningsbara inkomsten. De största möjligheterna som man kan påverka dem är genom avskrivningar av anläggningstillgångarna. (Tomperi, S. 2011, s.203).

2.8 Kringgående av skatt

Ibland kan en skattskyldig sträva efter att minimera skatten genom sådana skatteförmåner som är främmande för lagens syfte. För att motverka detta har en generalklausul om kringgående av skatt tagits in i lagen om beskattningsförfarande. Genom denna kan omständigheter eller åtgärder som getts en rättslig form som inte svarar mot sakens egentliga karaktär förbises i beskattningen. (Skatteförvaltningen, Tillämpning av bestämmelsen om kringgående av skatt, 2014). I generalklausulen konstateras också att när en åtgärd uppenbart har vidtagits med syftet att uppnå befrielse från skatt, så kan den beskattningsbara inkomsten och förmögenheten uppskattas. (Lag om beskattningsförfarande 4 kap 28 §).

Det finns även i övriga lagar olika bestämmelser om kringgående av skatt, bl.a. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, i lagen om skatt på arv och gåva och lagen om överlåtelseskatt. Vanligast är det att bestämmelsen om kringgående av skatt tillämpas enligt inkomstskattelagen och i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, detta på grund av att inkomstbegreppet är mer omfattande i dessa lagar. (Skatteförvaltningen, Tillämpning av bestämmelsen om kringgående av skatt, 2014).

Då bestämmelsen om kringgående av skatt kan tillämpas tolkar man skattelagstiftningen enligt dess ändamål. En förutsättning för förbiseende är att en handling har vidtagits huvudsakligen för att nå skatteförmåner, alltså att det saknas företagsekonomiska grunder för handlingen. Man kan inte alltid dra en gräns på förhand för vad som är godtagbar skatteplanering och vad som är kringgående av skatt. Ibland måste man också tillämpa bestämmelsen om kringgående av skatt i sådana fall där det inte finns rättspraxis. Detta gör det svårt då man skall skatteplanera. För att vara säker på att man utför godtagbar skatteplanering kan man ansöka om förhandsavgörande från Skatteförvaltningen för en specifik situation eller fråga. (Skatteförvaltningen, Tillämpning av bestämmelsen om kringgående av skatt, 2014).

2.9 Aggressiv skatteplanering

Den allmänna uppfattningen om aggressiv skatteplanering är att det är omoralisk planering genom utnyttjande av olika kryphål i skattelagarna. Bolag som skatteplanerar aggressivt följer ofta skattelagarna, men skatteplaneringen görs i strid mot lagarnas ändamål. Orsakerna till detta är oftast att länder har nationella skattelagar och de kan lämna luckor då de integrerar med varandra. (Andersson, L. 2014, s. 10).

2.9.1 Attendo koncernen

Attendo-koncernen är Finlands samt Nordens största privata social- och hälsovårdstjänstekoncern. De anklagas av Ylönen & Purje, som är skribenter för medborgarorganisationen Finnwatch, för att bedriva aggressiv skatteplanering genom underkapitalisering. Underkapitalisering handlar enligt Bergman och Larsson om företag som är till stor del är finansierade med lånat kapital, genom detta uppstår det stora räntekostnader, vilka ofta är avdragbara. De menar att detta kan vara en effektiv metod för att minska skatteskostnader i koncerner. (Bergman R. & Larsson J. 2008, s. 1-2).

År 2012 var hela Attendo-koncernens rörelseresultat 69 miljoner euro. Efter de finansiella kostnaderna så visade resultatet förlust. (Ylönen & Purje 2013, s. 18-20). Verksamheten i Finland skulle ha varit lönsam om inte Attendo Finland Ab skulle ha betalat ränteutgifter till moderbolaget i Sverige i samma proportion som de fick koncernbidrag av dem. Attendo kommenterade i rapporten att koncernbidragen inte har något att göra med betalningen av räntorna till utländska koncernbolag, utan att de hänför sig till då man vill stärka ett koncernbolags eget kapital. (Ylönen & Purje 2013, s. 21-23).

Ylönen & Purje menar att vinsten i det svenska moderbolaget används för att betala skulder. Attendo AB med hemvist i Sverige har blivit finansierade av Augustus International Sarl, vars hemvist är Luxemburg. De har i sin tur blivit finansierade av IK2004 vilket är en fond med hemvist på Jersey. (Ylönen & Purje 2013, s. 22).

Ett problem då internationella koncerner ska granskas är att det inte finns skilda konsoliderade bokslut för inhemska företag i en koncern, eftersom att en koncern i EU ofta gör endast ett konsoliderat bokslut. (Ylönen & Purje 2013, s. 24).

2.10 Skatteplanering, etik och moral

I boken Företagsetik beskriver Tomas Brytting etik, han menar att det handlar om att främja olika livsvillkor i samhället som tillåter olika grupper och individer att utveckla sina möjligheter. Att ta ansvar för det gemensamma bästa är centralt i etiken. (Brytting T. 1991, s. 23)

I KPMG:s artikel Bolagens skatter i världens fokus skriver de om Bo Svensson som är en svensk skattejurist, han tar upp frågan om rätt och moral med skattelagstiftningen som utgångspunkt i en artikel i Skattenytt från år 2000. Svensson konstaterar att man i juridiken skiljer mellan lagregler och moralregler. En moralregel utgör som regel en icke juridisk norm

om hur man handlar i olika situationer. Han är av åsikten att rätten och moralen inte bör blandas, men att de utgör en del av samhällsdebatten. I artikeln intervjuas även Ingemar Hansson, generaldirektör för det svenska Skatteverket. Han menar att Skatteverket i Sverige endast utgår ifrån lagstiftningen då de granskar bolag. De flesta bolag håller enligt honom inte på med skatteplanering och vill fylla i sin deklaration rätt och skydda sitt varumärke. Han frågar sig ifall företag verkligen vill använda t.ex. maximala ränteavdrag när både massmedier och andra ser det som omoraliskt. Det kan enligt honom finnas anledning för företag att sätta in skattefrågan i ett hållbarhetsperspektiv, liknande som många företag har en miljöpolicy som går utanför lagens krav. (Björnelid R. 2014)

I slutändan är det omvärlden som kan agera moraliskt, människor attraheras av det som upplevs som bra och stöts bort av det som upplevs som moraliskt tvivelaktigt menar Etikprofessorn Hans De Geer. Han ger som exempel Starbucks skatteplanering i Storbritannien vilket resulterade i en bojkott av företaget. (Björnelid R. 2014)

2.11 Risker och möjligheter med skatteplanering

Det finns många mindre företag som inte alls skatteplanerar och planeringen som sker är väldigt kortsiktig i vissa fall. Att inte sätta in skatteplaneringen i den ekonomiska planeringen på längre sikt kan leda till att man vidtar åtgärder som kan vara skadliga för företaget. (Svenska arbetsgivarförbundet 1975, s.5).

Internationellt sett finns det en växande uppfattning att många multinationella bolag skatteplanerar i strid mot lagstiftningen. Ifall den allmänna uppfattningen om ett bolag är att de använder sig av aggressiv skatteplanering kan det finnas en risk att bolagets rykte skadas. Aggressiv skatteplanering kan samhälleligt sett leda till förluster av skatteintäkter, och då negativt påverka den ekonomiska utvecklingen. (Swedbank 2015).

Det finns dock stora möjligheter med att skatteplanera, främst att påverka företagets tillväxt positivt genom att förbättra lönsamheten, likviditeten och soliditeten. Det viktiga är att maximera företagets vinst efter skatt, inte att kortsiktigt sträva efter att betala så låg skatt som möjligt. (Svenska arbetsgivarförbundet 1975, s.5).

För små och medelstora företag så bör skatteplaneringen fokusera på balansen mellan företagets och ägarens eller ägarnas kapitalbehov på längre sikt. Hur man går tillväga beror på den långsiktiga målsättningen för företaget. Ifall ett företag t.ex. kommer att ärvas, säljas eller avvecklas eller ifall en stor tillväxt är målet. Företagets situation är väldigt avgörande i

och med att det är en stor skillnad på vilka problem ett nystartat företag har och mellan ett konsoliderat företag. (Svenska arbetsgivarföreningen 1975, s.6).

3 Tillvägagångssätt för skatteplanering och ägarbytessituationer

Denna del av arbetet kommer att behandla olika tillvägagångssätt som aktiebolag kan använda sig av för att påverka den beskattningsbara inkomsten. Situationer där det är viktigt att ta hänsyn till skatter tas även upp.

3.1 Periodisering av omsättningstillgångar

Före 1992 års skattereform så kunde de skattskyldiga kostnadsföra en viss del av varulagrets anskaffningspris före försäljningen, genom detta kunde man skapa dolda reserver. Nuförtiden så kostnadsförs det aktiverade anskaffningspriset för omsättningstillgångar då de överläts, förbrukas eller går förlorade. Edward Andersson hävdar i Inledning till skatterätten att den viktigaste skatterättsliga frågan är hur den avdragbara anskaffningsutgiften får periodiseras. (Andersson, E. 2006, s. 59).

3.2 Nedskrivningar

Ifall den uppskattade framtida inkomsten från en tillgång eller investering som hör till bestående aktiva är mycket mindre än den oavskrivna anskaffningsutgiften så skall skillnaden kostnadsföras som en nedskrivning. Ifall nedskrivningen inte realiseras så bör den återföras till sitt ursprungliga värde. (Bokföringslag 5 kap 13 §).

I lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet fastställs det att ifall värdet på de omsättningstillgångar som innehas vid skatteårets utgång ändras, så utgör den ursprungliga anskaffningsutgiften en kostnad till den del som överstiger den sannolika utgiften för anskaffning av jämförbara omsättningstillgångar. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 2 kap 28 §).

3.3 Avskrivningar

Anskaffningsutgiften för materiella tillgångar som hör till bestående aktiva d.v.s. anläggningstillgångar, skall aktiveras som kostnad genom avskrivningar enligt plan under sin verkningstid. (Bokföringslag 5 kap 5 §). Med verkningstid så menar man tillgångens

ekonomiska livslängd. Med den ekonomiska livslängden så avses den tid som tillgången som hör till bestående aktiva genererar inkomst till den bokföringsskyldige. Då den ekonomiska livslängden har gått ut så skall anskaffningsutgiften för anläggningstillgången i sin helhet vara avskriven, förutom ett eventuellt restvärde. (Bokföringsnämnden 2007, s. 15).

Avskrivningar enligt plan kräver att anskaffningsutgiften för en tillgång kostnadsförs planmässigt enligt en på förhand uppgjord plan. Oberoende av resultatet så bör avskrivningarna göras enligt planen. Planavskrivningarna kan alltså inte minskas på grund av t.ex. ett resultat som är mindre än väntat. (Bokföringsnämnden 2007, s. 17).

Ett företag kan använda sig av olika avskrivningsplaner. Vanligast är det att fördela avskrivningen av en tillgång jämnt över den ekonomiska livslängden, vilket även kallas linjär avskrivning. Detta innebär att om den ekonomiska livslängden är fem år så skriver företaget av tillgången med 20 % av den ursprungliga anskaffningsutgiften per år. Ett företag kan också använda en progressiv avskrivning, d.v.s. skriva av mindre i början och mer i slutet, eller en degressiv avskrivning, där man skriver av mer i början och mindre i slutet. (Lunden, B. & Nyholm J. 2013, s.48 – 49). Den vanligaste degressiva avskrivningsmetoden är restvärdesavskrivning. Avskrivningsprocenten är då den samma varje år, men summan som skrivs av minskar eftersom procentsatsen beräknas från utgiftsresten, alltså restvärdet minskat med de avskrivningar som tidigare gjorts. (Tomperi, S. 2011, s. 42). Utgiftsresten definieras i Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet som summan av lösa anläggningstillgångar som har tagits i bruk under skatteåret och av de anläggningstillgångar som tagits i bruk tidigare, minskat med överlåtelsepris och övriga vederlag som under skatteåret har erhållits för lösa anläggningstillgångar. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 3 kap 30 §).

I Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet anges de högst tillåtna avskrivningarna per beskattningsår. För att avskrivningarna ska godkännas i beskattningen så krävs det också att de också är gjorda i bokföringen. För maskiner och inventarier är de högsta tillåtna avskrivningarna som får dras av som kostnader i beskattningen 25 % av utgiftsresten. För butiker, lager, fabriker och andra liknande byggnader gäller 7 % av utgiftsresten. Bostads- och kontorshus och liknande byggnader får endast avskrivas med 4 % av utgiftsresten. Lätta konstruktioner får avskrivas med 20 % av utgiftsresten. För maskiner och inventarier så får anskaffningsutgiften avskrivas helt och hållet ifall den sannolika ekonomiska livslängden högst är 3 år. Ifall anskaffningsutgiften högst är 850 €,

vilket betyder små anskaffningar, så får den också avskrivas helt och hållet. För dessa små anskaffningar får totalt avskrivas högst 2500 € under beskattningsåret. (Tomperi, S. 2011, s.203-204). Utgiftsresten för maskiner och inventarier behandlas i beskattningen som en helhet, i fråga om byggnader behandlas avskrivningarna separat. (Tomperi, S. 2011, s. 202).

Ifall de planenliga avskrivningarna blir större i bokföringen än de högsta tillåtna avskrivningarna i beskattningen så kommer en del av dessa inte kunna dras av i beskattningen. Om man inte vill ta upp alla bokföringsmässiga avskrivningar som avdrag i beskattningen så kan man i skattedeklarationen lägga till dem i uträkningen av den beskattningsbara inkomsten. Detta kan man göra ifall man vill minska tidigare fastställda förluster, alltså förbättra företagets resultat. (Tomperi, S. 2011, s.203-204). Då detta görs så uppstår det hyllavskrivningar, vilka ska följas upp utanför bokföringen. (Bokföringsnämnden 2007, s. 18).

3.3.1 Avskrivningar utöver plan

Enligt Bokföringslagen så får den bokföringsskyldige ta upp avskrivningar som överskrider planen om särskilda skäl finns. (Bokföringslag 5 kap 12 §). Grunden för att göra detta kan vara t.ex. skattelagstiftningens krav om att avskrivningarna också har avdragits från intäkterna i bokföringen för att de ska kunna godkännas i beskattningen. Om man adderar avskrivningarna enligt plan med den del som överskrider planen så utgör detta totalavskrivningar i bokföringen. (Tomperi, S. 2011, s.204). Vid en avskrivning utöver plan uppstår det en avskrivningsdifferens, vilket utgörs av totalavskrivningarna subtraherat med planavskrivningarna. (Bokföringsnämnden 2007, s. 18). En nackdel med att göra avskrivningar utöver plan kan vara ifall företaget måste hyra in konsulthjälp för att göra det, då kan det lätt bli så att kostnaderna för experthjälp överskrider skattebesparingen som görs med avskrivningen utöver plan. I sådana fall så är det endast lönsamt att göra avskrivningar utöver plan på stora belopp. (Visma 2015).

3.3.2 Avskrivningar under plan

Avskrivningar som är gjorda utöver plan gör det möjligt att under senare räkenskapsperioder bokföra totalavskrivningar för räkenskapsperioden som är mindre än planavskrivningarna. Då man gör detta upplöses den tidigare bokförda avskrivningsdifferensen. Totalavskrivningarna för en räkenskapsperiod får endast vara mindre än periodens planavskrivningar om det tidigare har skett en avskrivning utöver plan, det ska alltså finns

en ackumulerad avskrivningsdifferens. Minskningen av den redovisade avskrivningsdifferensen i balansräkningen får upptas som minskning av avskrivningsdifferens i resultaträkningen högst till samma belopp som räkenskapsperiodens planavskrivningar. (Bokföringsnämnden 2007, s. 19).

3.4 Leasing

Att hyra t.ex. produktionsmedel kan i vissa fall vara ett bättre alternativ än att köpa in produktionsmedlen. Vid leasing så kan hyran dras av som omkostnad. Vid anskaffning av maskiner eller inventarier som har en väldigt kort ekonomisk livslängd kan de skattemässiga avskrivningarna i vissa fall inte räcka till för det verkliga avskrivningsbehovet. (Svenska arbetsgivarföreningen 1975, s.16).

3.5 Koncernbidrag

Till en koncern hör enligt aktiebolagslagen ett aktiebolag som har bestämmande inflytande i en annan inhemsk eller utländsk sammanslutning. Det ägande aktiebolaget är moderbolag och den andra parten ett dotterbolag. (Aktiebolagslag 8 kap 12 §). Ifall ett moderbolag går med vinst och ett dotterbolag till moderbolaget går med förlust så kan man minska den skattepliktiga näringsinkomsten i moderbolaget genom ett koncernbidrag. (Lunden, B. 2005, s. 145). Det finns dock olika regler för koncernbidrag i beskattningen, dessa tas upp i lagen om koncernbidrag vid beskattningen.

Ett koncernbidrag är ett annat bidrag än kapitalplacering som ett inhemskt aktiebolag eller andelslag betalar till ett annat inhemskt aktiebolag eller andelslag för dess rörelse och som inte får avdras från inkomsten enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Bolaget som lämnar bidraget bör bedriva rörelse. (Lag om koncernbidrag vid beskattningen 2§). För att ett moderbolag ska få dra av koncernbidraget från sin skattepliktiga näringsinkomst så måste moderbolaget äga minst nio tiondelar av aktiekapitalet i ett dotterbolag. Moderbolaget har även rätt att dra av ett koncernbidrag om det tillsammans med ett eller flera dotterbolag äger nio tiondelar av aktiekapitalet eller andelarna i dotterbolaget som tar emot koncernbidraget. Det förutsätts att detta koncernförhållande har fortgått hela skatteåret och att både givarens och mottagarens räkenskapsperioder utgår samtidigt. Givaren eller mottagaren får inte vara en depositionsbank, ett kreditinstitut eller en försäkrings- eller pensionsanstalt. Koncernbidraget utgör skattepliktig näringsinkomst för dottersamfundet. (Lag om koncernbidrag vid beskattningen 3§ & 7§). Vid beskattningen så

anses koncernbidraget utgöra en kostnad för givaren och en intäkt för mottagaren under det skatteår som bidraget har betalats. (Lag om koncernbidrag vid beskattningen 5§).

3.6 Interna lån

I lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet stadgas att utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande är avdragbara. Det stadgas även att räntor på skulder som beror på näringsverksamheten är avdragbara. Räntorna är utgifter för det skatteår som de skall betalas. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 2 kap 7 §, 18 § & 23 §). Skatteförvaltningen kan neka rätten att dra av ränteutgifter för internationella koncerners interna finansieringsarrangemang med förutsättningen att villkoren för lånet inte är marknadsmässigt. Om räntan är marknadsmässig bestäms från fall till fall av Skatteförvaltningen. Det finns fall då avdragbarheten för ränteutgifter i interna företagsarrangemang inte har godkänts, eftersom att man har ansett att arrangemanget har utförts av skattemässiga skäl med syftet att uppnå skattebefrielse. (Skatteförvaltningen, Begränsningar av rätten till ränteavdrag i näringsverksamhet, 2014).

År 2013 infördes en begränsning om rätten att dra av ränteutgifter i lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Denna begränsning tillämpas inte på kreditinstitut, försäkringsanstalter eller liknande företag, inte heller om ett företag inte har betalat ränteutgifter för intressegemenskapsskulder. (Skatteförvaltningen, Begränsningar av rätten till ränteavdrag i näringsverksamhet, 2014).

Parter som står i ett skuldförhållande med varandra är i en intressegemenskap om den ena parten har bestämmanderätt över den andra parten. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 2 kap 18a §). Med bestämmanderätt anses att den ena parten äger mer än hälften av kapitalet eller har mer än hälften av rösträtten i den andra parten. (Bokföringslag 1 kap 5 §). I begränsningen stadgas att ränteutgifter är avdragbara till den del de motsvarar beloppet av ränteinkomsterna. De ränteutgifter som överskrider ränteinkomsterna, alltså nettoränteutgifter, är avdragbara om de högst uppgår till 500 000 €. Ifall ränteutgifterna överstiger denna summa så finns det specialbestämmelser om hur stor del som är avdragbar. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 2 kap 18a §).

Specialbestämmelserna kräver att man beräknar ett justerat resultat för företaget. Det justerade resultatet beräknas genom att till resultatet före bokslutsdispositioner och skatter, addera ränteutgifter och avskrivningar som dras av i beskattningen, samt till detta addera

erhållna koncernbidrag subtraherat med givna koncernbidrag. Den del av nettoränteutgifterna som högst uppgår till 25 % av det justerade resultatet är avdragbara. Av den del som överstiger 25 % av det justerade resultatet subtraheras nettoränteutgifter för intressegemenskapsskulder, summan av detta är avdragbar. (Skatteförvaltningen, Begränsningar av rätten till ränteavdrag i näringsverksamhet, 2014).

3.7 Dividend

För samfund så är dividender som ingår i näringsverksamheten skattefria ifall de utbetalas av ett inhemskt bolag eller av ett samfund som nämns i direktivet om moder- och dotterbolag. Dividend som har erhållits från andra bolag inom EU/EES- området är skattefria medel om det utdelande bolaget är skyldigt att betala minst 10 procent i skatt för sin inkomst efter vinstutdelning och bolagets hemort enligt landets skattelagstiftning är belägen i denna stat och bolagets hemort enligt avtalet om undanröjande av dubbel beskattning inte befinner sig utanför EU/EES-området. Övriga dividender är skattepliktiga. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 1 kap 6 a §).

Denna huvudregel tillämpas inte på dividender från stater utanför EU/EES, investeringstillgångsdividender, dividender som ett icke offentligt noterat bolag fått från ett offentligt noterat bolag om ägarandelen understiger 10 procent och dividender som avses i REIT-lagen. REIT-lagen är en förkortning av Real Estate Investment Trust och är en associationsform med skild beskattning, den omfattar vissa aktiebolag som hyr ut bostäder. (REIT u.å.). Dividender som fås från en stat utanför EU/EES- området är helt och hållet skattepliktig inkomst. (Skatteförvaltningen, 2014, Beskattning av dividendinkomster.).

Den dividend som ett onoterat bolag delar ut är skattefri inkomst för mottagaren. Det samma gäller dividendinkomst som ett börsbolag får från ett annat börsbolag. Ifall ett onoterat aktiebolag får dividendinkomster från ett börsbolag så är inkomsten skattepliktig till 100 procent. Ifall dividendtagaren äger minst 10 % av aktierna i det offentligt noterade bolaget som delar ut dividenden så är den skattefri. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 1 kap 6 a §).

Av dividender som har erhållits för aktier som ingår i investeringstillgångarna är alltid 75 procent skattepliktig inkomst och 25 procent skattefri inkomst. Med investeringstillgångar avses värdepapper, fastigheter och motsvarande egendom, bortsett från fodringar som försäkrings- och pensionsanstalter och penninginstitut har skaffat för att placera sina medel

eller för att säkra sina placeringar. (Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 1 kap 6 a § & Skatteförvaltningen, Investeringsstillgångar, 2011). Nedan visas en tabell från Skatteförvaltningen över hur dividend som ett inhemskt samfund fått från Finland år 2014 ska beskattas.

Tabell 2 Illustration hur dividender som ett inhemskt samfund fått från Finland år 2014 ska beskattas

Dividendutdelare	Dividendtagare	Beskattning av dividendtagare
Noterat / Onoterat samfund	Noterat samfund	Dividend är skattefri inkomst
Onoterat samfund	Onoterat samfund	Dividend är skattefri inkomst
Noterat samfund	Onoterat samfund	Dividenden är skattefri inkomst, om dividendmottagaren direkt äger minst 10 procent av aktiekapitalet. Om ägarandelen är mindre än 10 procent, är dividenden helt och hållet skattepliktig inkomst.
Noterat / Onoterat samfund	Samfund som inte bedriver näringsverksamhet och vars bolagsform är någon annan än aktiebolag, andelslag, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank.	Dividend som hör till personlig förvärvskälla är till 100 procent skattepliktig inkomst, om det inte är fråga om ett allmännyttigt samfund.

(Skatteförvaltningen, Beskattning av dividendinkomster, 2014).

3.8 Ägarbyte

Fastställda förluster i beskattningen får i ett aktiebolag dras av under de följande tio skatteåren. Förlusterna skall dras av från resultatet för samma förvärvskälla där förlusterna har uppstått. Vid ägarbyten förlorar bolaget sin rätt att dra av dessa förluster, detta gäller om mer än hälften av aktierna direkt eller indirekt har bytt ägare under förluståret eller efter detta. Detta gäller inte ifall ägarbytet har skett genom arv eller testamente. Bolaget har möjlighet att ansöka att få dra av förlusten trots ägarbytet. (Skatteförvaltningen, Inkomstbeskattning i aktiebolag och andelslag, 2015 & Inkomstskattelagen 2 kap 16 §).

Ifall ett bolag skall göra ett ägarbyte är det alltså viktigt att planera detta så att bolaget inte förlorar rätten till avdraget. Ett företag kan göra ett ägarbyte genom en generationsväxling eller genom försäljning till utomstående.

3.8.1 Överlåtelsebeskattningen vid försäljning av aktier

Vid överlåtelse av värdepapper dit aktier i aktiebolag räknas, ska förvärvaren betala överlåtelseskatt på överlåtelsen, detta stadgas i lagen om överlåtelseskatt. Vid överlåtelse av äganderätten på affärsaktier, d.v.s. andra aktier än aktier i ett fastighets- eller bostadsaktiebolag så uppgår skatten till 1,6 procent av köpeskillingen eller värdet av ett annat vederlag. (Lag om överlåtelseskatt 3 kap 20 § & Skatteförvaltningen, Företagets generationsväxling i beskattningen, 2013).

3.9 Generationsväxling

Ett aktiebolag kan överföras till ägarens barn eller en annan person under ägarens livstid eller efter att ägaren har avlidit med en generationsväxling. En generationsväxling kan förorsaka överlåtelseskatt, arvs- och gåvoskatt, mervärdesskatt samt påverka inkomstbeskattningen. Det finns bestämmelser om generationsväxling i Inkomstskattelagen och Arvsskattelagen. (Skatteförvaltningen, Företagets generationsväxling i beskattningen, 2013).

3.9.1 Beskattning av säljarens överlåtelsevinst vid aktieköp

Vinst som har erhållits vid överlåtelse utgör skattepliktig kapitalinkomst enligt Inkomstskattelagen, skatteprocenten är alltså 30 upp till 30 000 € varefter skatteprocenten är 33. I Inkomstskattelagen stadgas även hur överlåtelsevinsten ska räknas ut vid överlåtelse av egendom. Överlåtelsevinsten räknas ut så att det sammanlagda beloppet av den icke avskrivna delen av anskaffningsutgiften för egendomen och utgiften för vinstens förvärvande dras av från överlåtelsepriset. (Inkomstskattelagen 2 kap 45 - 47 §).

För egendom som har erhållits vederlagsfritt så används beskattningsvärdet vid arvs- och gåvobeskattningen som anskaffningsutgift. För tillgångar som man har erhållit som gåva används gåvogivarens anskaffningsutgift ifall man som gåvotagare överlåter tillgångarna innan ett år har förflutit från gåvan. (Inkomstskattelagen 2 kap 47 §).

Om egendom har överlåtits till ett lägre pris än det gängse priset så att affären enligt Arvsskattelagen karakteriseras som en gåva så ska överlåtelsen delas utgående från det proportionella förhållandet mellan det betalda priset och det gängse värdet i en del som överlåtits mot vederlag och en vederlagsfri del. En överlåtelse karakteriseras som en gåva

om det överenskomna överlåtelsepriset högst uppgår till tre fjärdedelar av det gängse priset. (Lag om skatt på arv och gåva 3 kap 18 §).

Det finns tre olika villkor för att vinst som har erhållits vid överlåtelse av aktier i samband med generationsväxling räknas som skattefri inkomst. Dessa är att den skattskyldige överlåter aktier eller andelar i ett bolag som berättigar till en egendomsandel på minst 10 procent i bolaget. Det andra villkoret är att förvärvaren är överlåtarens barn, barnets bröstarvinge, överlåtarens syskon eller överlåtarens halvsyskon. Skattefriheten omfattar även förvärvarens make om den mottagande släktingen tar emot de överlåtna aktierna tillsammans. Det tredje villkoret är att egendomen bör ha varit sammanlagt över tio år i den skattskyldiges ägo. Om den skattskyldige har erhållit egendomen utan vederlag räknas även tiden då egendomen har tillhört den tidigare ägaren in i tioårsperioden. Ifall något av dessa tre villkor inte uppfylls så betraktas överlåtelsevinsten som skattepliktig inkomst. (Inkomstskattelag 2 kap 48 § & Skatteförvaltningen, Företagets generationsväxling i beskattningen, 2013).

3.9.2 Aktieköparens gåvobeskattning

Vid generationsväxlingar så säljs ofta aktier till ett lägre pris än det gängse värdet. Med gängse värde menas det sannolika priset för överlåtelse av egendom mellan två oberoende parter. Detta kan orsaka gåvoskatt, i regel skall gåvoskatt betalas om priset är högst tre fjärdedelar av aktiernas gängse pris. Det finns dock möjligheter att lätta på gåvoskatten.

Gåvoskatten beräknas enligt vilken skatteklass gåvotagaren tillhör. Till den första skatteklassen hör gåvogivarens make, arvinge i rakt uppstigande eller nedstigande led samt makens arvinge i takt nedstigande led. I den andra skatteklassen ingår andra släktingar och utomstående. (Lag om skatt på arv och gåva 2 kap 11 §).

Tabell 3 Illustration över hur gåvoskatten beräknas enligt skatteklass I

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
4 000 € - 17 000 €	100 €	8 %
17 000 € - 50 000 €	1 140 €	11 %
50 000 € - 200 000 €	4 770 €	14 %
200 000 € - 1 000 000 €	25 770 €	17 %
1 000 000 € -	161 770 €	20 %

(Lag om skatt på arv och gåva 3 kap 19 a §).

Villkoren för en partiell skattelättnad är att den skattepliktiga gåvan innefattar ett företag och att gåvotagaren fortsätter att driva företagsverksamheten i det företag som erhållits som gåva samt att den påförda gåvoskatten överstiger 850 euro. För att skatten helt och hållet ska lämnas odebiterad så finns det andra villkor. Dessa är att det som överlåts är ett företag och att gåvotagaren fortsätter att driva företagsverksamheten i det företag som erhållits som gåva samt att överlåtelsen sker mot vederlag som överstiger 50 procent av aktiernas gängse värde. Kravet för skattelättnad om att det som överlåts är ett företag eller en del av ett företag, bör enligt Arvsskattelagen utgöra minst en tiondel av de aktier som berättigar till innehav av ett företag. (Skatteförvaltningen, Företagets generationsväxling i beskattningen, 2013 & Lag om skatt på arv och gåva, 57 §).

För att beräkna den partiella skattelättnaden används det gängse värdet och ett generationsväxlingsvärde (gv-värde). Skattelättnaden är skillnaden mellan skatten på det gängse värdet och skatten på gv-värdet. Gv-värdet beräknas för offentligt noterade värdepapper till 40 % av det jämförelsevärde som fastställs i Lag om värdering av tillgångar vid beskattningen. För bolag som inte är offentligt noterade så beräknas jämförelsevärdet för en aktie genom att dividera nettoförmögenheten med antalet aktier som finns på marknaden. (Skatteförvaltningen, Företagets generationsväxling i beskattningen, 2013).

4 Skatteplanering i praktiken

I denna del kommer tillvägagångssätt som behandlades i föregående kapitel att tillämpas genom praktiska exempel och fiktiva företag.

4.1 Små anskaffningar

Som tidigare har konstaterats så får inventarier vars anskaffningsutgift högst är 850 € eller den ekonomiska livslängden högst uppgår till tre år avskrivs helt och hållet. Det totala avskrivningsbeloppet för dessa anskaffningar får dock högst uppgå till 2 500 € under beskattningsåret. Detta gör det möjligt att planera sådana behövliga anskaffningar genom att t.ex. göra dem före räkenskapsperiodens utgång.

Enligt bokföringsnämndens utlåtande om avskrivningar på tillgångar av ringa värde som ingår i bestående aktiva så kan man för en normal bärbar dator aktivera kostnaden trots att anskaffningsutgiften överstiger 850 €. Den uppskattade ekonomiska livslängden skall vara

högst tre år och bokslutet bör ge en riktig och tillräcklig bild av den bokföringsskyldiges verksamhet. (Bokföringsnämnden 2009).

Som exempel så har företaget Företagsexempel AB planerat att anskaffa en ny bärbar dator till ett värde av 2 000 €. Företaget anser att det inte är ekonomiskt lönsamt att göra eventuella reparationer på datorn efter 2-3 år och väljer därför att aktivera hela anskaffningsutgiften under den räkenskapsperiod som utrustningen införskaffas. Ifall behovet av datorn uppkommer i slutet av en räkenskapsperiod så kan de enligt företagets behov välja under vilken räkenskapsperiod det är lönsammare att anskaffa utrustningen. Ifall prognosen säger att företaget kommer att göra ett bra resultat under räkenskapsperiod 1 och ett sämre resultat under räkenskapsperiod 2 så kan det vara lönsamt att anskaffa utrustningen under räkenskapsperiod 1, i och med att det då uppkommer en kostnad på 2 000 €, vilket påverkar resultatet.

4.2 Förändring av avskrivningsdifferensen

I bilaga 1 visas resultaträkningen för Exempel AB, den första kolumnen visar resultaträkningen för räkenskapsperioden 1.1.2015 – 31.12.2015, då de har gjort en avskrivning utöver plan. Den andra kolumnen visar resultaträkningen för samma räkenskapsperiod då de inte har gjort detta. I resultaträkningen tas avskrivningen utöver plan upp som förändring av avskrivningsdifferens under bokslutsdispositioner och skatter.

Exempel AB har vid räkenskapsperiodens början köpt en byggnad till ett värde av 200 000 €. Byggnadens ekonomiska livslängd är beräknad till 20 år. Avskrivningsplanen görs alltså över 20 år, och de planenliga avskrivningarna uppgår till 10 % av den ursprungliga anskaffningsutgiften, alltså 10 000 € per skatteår.

Med stöd av Bokföringslagen så bestämmer sig Exempel AB att göra en skattemässig avskrivning som överskrider planen. Den högsta möjliga skattemässiga avskrivningen är för byggnader 7 procent av utgiftsresten per skatteår.

Som följd av avskrivningen utöver plan så uppstår det en förändring av avskrivningsdifferens på 4 000 € under det första året. Förändringen av avskrivningsdifferensen kommer i resultaträkningen att tas upp bland bokslutsdispositioner och därför påverka resultatet, därför blir resultatet vid exemplet då de gjort avskrivningar utöver plan 3 100 €, medan resultatet då de endast gjort avskrivningar enligt plan är 7 100 €. Avskrivningen utöver plan påverkar således även det beskattningsbara resultatet. Nedan

visas hur företagets beskattningsbara resultat beräknas i de olika fallen enligt Tomperis modell som illustreras i tabell 1. Ur tabellerna nedan kan man avläsa att företaget skjuter upp 800 € i skattekostnader, under det första året, till framtida skatteår ifall de gör en avskrivning utöver plan. I detta exempel är skatten som skjuts upp inte så betydande, men samma principer kan användas vid större summor.

Tabell 4 Beskattningsbar inkomst med avskrivning utöver plan.

Beskattningsbart resultat med avskrivning utöver plan.	
Resultat	3 100 €
Inkomstskatter	4 000 €
Beskattningsbar inkomst	7 100 €
Samfundsskatt (20 %)	1 420 €

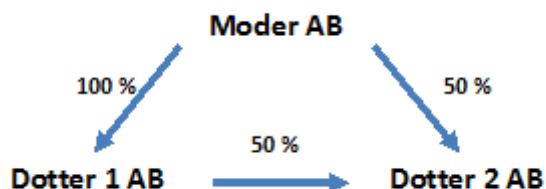
Tabell 5 Beskattningsbar inkomst utan avskrivning utöver plan.

Beskattningsbart resultat utan avskrivning utöver plan.	
Resultat	7 100 €
Inkomstskatter	4 000 €
Beskattningsbar inkomst	11 100 €
Samfundsskatt (20 %)	2 220 €

I bilaga 2 visas ett exempel för hur avskrivningsplanen kan se ut för byggnaden. Under de första fem åren så kommer man enligt planen att göra större skattemässiga avskrivningar än de planenliga. Efter detta så kommer de planenliga avskrivningarna att vara större än de skattemässiga avskrivningarna. Vilket innebär att förändringen av avskrivningsdifferensen blir negativ. Vid år 11 så är det skattemässiga restvärdet större än det planmässiga restvärdet och då bör avskrivningsdifferensen bli 0. Genom att göra avskrivningar utöver plan så kan man påverka när skatten betalas och genom detta påverka resultatet och den beskattningsbara inkomsten.

4.3 Koncernbidrag

Modersamfundet Moder AB äger 100 % av aktiekapitalet i dotterbolaget Dotter 1 AB och 50 % av aktiekapitalet i dotterbolaget Dotter 2 AB. Dotter 1 AB äger 50 % av aktiekapitalet i Dotter 2 AB. Eftersom att Moder AB indirekt äger 100 % av Dotter 2 AB så kan de överföra koncernbidrag till dem.

Figur 1 Illustration över ägandet inom en koncern.

Under räkenskapsperioden 1.1.2015 – 31.12.2015 så uppgår Moder AB:s vinst före bokslutsdispositioner och skatter till 100 000 €. Dotter 2 AB gör en förlust på 60 000 € under samma räkenskapsperiod. För att jämna ut resultatet så kan Moder AB i enlighet med lag om koncernbidrag i beskattningen dra av ett koncernbidrag från sin skattepliktiga näringsinkomst. Koncernbidraget tas upp som en bokslutsdisposition i Moder AB:s resultaträkning. Moder AB överför 60 000 € i koncernbidrag till Dotter 2 AB, vilket leder till att Moder AB:s resultat minskas med denna summa. För Dotter 2 AB är koncernbidraget en skattepliktig inkomst och jämnar därför ut resultatet till 0.

4.4 Interna lån

I bilaga 3 visas två exempel från Skatteförvaltningen för hur de avdragbara nettoränteutgifterna beräknas då det finns intressegemenskapsskulder. Den första kolumnen visar ett exempel där de totala nettoränteutgifterna inte överstiger 500 000 €. I detta exempel så tillämpas inte specialbestämmelserna som beskrivs i kapitel 3.8. De totala nettoränteutgifterna är alltså avdragbara.

I den andra kolumnen så överstiger de totala nettoränteutgifterna 500 000 €, vilket gör att specialbestämmelsen tillämpas i detta fall. Först beräknas det justerade resultatet, vilket är 1 300 000 €. Av det justerade resultatet så är 25 % avdragbart, vilket uppgår till 325 000 €. Den del av nettoränteutgifterna som överstiger 325 000 € uppgår till 225 000 €. Från denna

del skall nettoränteutgifter för intressegemenskapsskulder tas bort. Inte avdragbart av den överstigande delen blir alltså 100 000 €. Eftersom att minimibeloppet på de avdragbara nettoränteutgifterna är 325 000 €, så kan de inte underskrida denna summa i fall om nettoränteutgifterna för intressegemenskapsskulderna skulle vara större än den del som överstiger gränsen på 25 % av det justerade resultatet. (Skatteförvaltningen, Begränsningar av rätten till ränteavdrag i näringsverksamhet, 2014).

Trots att nettoränteutgifterna är högre i den andra kolumnen så blir alltså de avdragbara nettoränteutgifterna mindre i detta fall.

4.5 Beskattning av säljarens överlåtelsevinst vid aktieköp

Detta exempel är lite av ett specialfall, i och med att affären karakteriseras som en gåva, därför används det proportionella förhållandet mellan det betalda priset och gåvan då man beräknar överlåtelsevinsten.

Som exempel så har en fader köpt 8 % av aktierna i företaget Tex AB för åtta år sedan för 100 000 €. Han säljer sedan aktierna åt sin son för 60 000 €. Det gängse värdet för aktierna är då de säljs 160 000 € vilket gör att affären anses ha karaktär av en gåva. Förhållandet mellan köpesumman och det gängse värdet är $60\,000\text{ €} / 160\,000\text{ €} = 37,5\%$. Anskaffningsutgiften blir för de sålda aktierna då 37,5 % av 100 000 €, alltså 37 500 €. Överlåtelsevinsten uppgår i detta fall till 37,5 % av överlåtelsepriset på 60 000 €, alltså 22 500 €. (Skatteförvaltningen, Företagets generationsväxling i beskattningen, 2013). Eftersom att inte villkoren för skattefri inkomst i samband med generationsväxling uppfylls så betalas det på överlåtelsevinsten 30 % skatt vilket uppgår till 6 750 €.

4.6 Aktieköparens gåvobeskattning

Som exempel använder jag företaget Tex AB, de har en ägare som äger alla aktier i företaget. Ägaren och hans dotter kommer överens om en generationsväxling så att dottern köper 20 aktier vilket motsvarar 20 % av aktiestocken. Dessa säljs till ett pris på 15 000 € och dottern fortsätter efter detta som verkställande direktör och ansöker om skattelättnad för gåvoskatten. Företagets nettotillgångar är värderade till 350 000 €, alltså 3 500 € per aktie.

Företagets gängse värde är värderat till 500 000 €, därför blir det gängse värdet för en aktie 5 000 €. Aktierna som dottern har köpt har ett gängse värde på 100 000 € och hon köpte dem för 15 000 €. Skillnaden mellan aktiernas gängse värde och köpeskillingen betraktas som

gåva, alltså 85 000 €. På gåvoskatten får dottern en partiell skattelättnad (Skatteförvaltningen, Företagets generationsväxling i beskattningen, 2013).

Tabell 7 illustrerar hur gåvoskatten beräknas vid olika överlåtelsepris enligt skatteklass I. Som ses ur tabellen så finns det inte möjligheter att bespara genom att betala ett större överlåtelsepris, utan det minsta överlåtelsepriset är alltid det förmånligaste. Jämförelsevärdet är beräknat genom att dividera företagets nettotillgångar (350 000 €) med antalet aktier på marknaden (100st) multiplicerat med antalet aktier som överläts (20st). Gv-värdet beräknas sedan som 40 % av jämförelsevärdet, och skatten på gv-värdet beräknas enligt skatteklass I. Gåvoskatt att betala beräknas genom att subtrahera skatt på gv-värde från skatt på gängse värde. Vid ett överlåtelsepris på 50 000 € är gåvoskatten fullt avdragbar eftersom att 50 000 € uppgår till 50 % av aktiernas gängse värde.

Eftersom att man på eget initiativ måste ansöka om lättnad på gåvoskatten så är det viktigt att vara medveten om möjligheten att göra detta. Man bör även vara beredd på skatteföljderna som ett aktieköp till underpris framkallar.

Tabell 6 Uträkning av gåvoskatten vid olika överlåtelsepris

Överlåtelsepris	Gängse värde	Gåva	Skatt på gängse värde	Jämförelsevärde	Gv-värde	Skatt på gv-värde	Gåvoskatt att betala
10 000 €	100 000 €	90 000 €	10 370 €	70 000 €	28 000 €	2 350 €	8 020 €
15 000 €	100 000 €	85 000 €	9 670 €	70 000 €	28 000 €	2 350 €	7 320 €
20 000 €	100 000 €	80 000 €	8 970 €	70 000 €	28 000 €	2 350 €	6 620 €
25 000 €	100 000 €	75 000 €	8 270 €	70 000 €	28 000 €	2 350 €	5 920 €
30 000 €	100 000 €	70 000 €	7 570 €	70 000 €	28 000 €	2 350 €	5 220 €
35 000 €	100 000 €	65 000 €	6 870 €	70 000 €	28 000 €	2 350 €	4 520 €
40 000 €	100 000 €	60 000 €	6 170 €	70 000 €	28 000 €	2 350 €	3 820 €
45 000 €	100 000 €	55 000 €	5 470 €	70 000 €	28 000 €	2 350 €	3 120 €
50 000 €	100 000 €	50 000 €	-	70 000 €	28 000 €	-	-

5 Empiri

Till denna del kommer jag att gå igenom intervjun med CGR-revisorn Kristian Berg. Intervjun är indelad i två delar, skatteplanering och risker och möjligheter med skatteplanering. Intervjufrågorna som användes kan hittas ur bilaga 4.

Berg tycker att det viktigaste är att följa lagar och att endast planera till den del som lagar och regler tillåter. Det finns många lagar och förordningar som bör följas vid skatteplanering.

Överavskrivningar är ett av de vanligaste sätten att påverka den beskattningsbara inkomsten hävdar Berg. Utöver detta är koncernbidrag och dividendutdelning också vanliga sätt. Man kan även påverka den beskattningsbara inkomsten genom att planera tidpunkten för händelser, t.ex. flytta fram försäljningsvinster. Vid en företagstransaktion kan man även planera förfaringsättet.

Berg påstår att förutom att det krävs rätt så mycket kunskap för att behärska skatteplanering så är ett stort hinder att det egentligen inte finns många lagliga planeringssätt. Det huvudsakliga målet med skatteplanering är att minimera skattebetalningen i den mån lagar och regler möjliggör det. Skatteplaneringen bör givetvis göras enligt företagets behov.

I samband med företagstransaktioner är det viktigt att fundera på skattemässiga påföljder, det är även vid företagstransaktioner som Berg nämner att det är viktigast att skatteplanera. Dividendutdelningen bör även vara långsiktigt planerad.

Berg skriver att i många fall så är det väldigt onödigt med skatteplanering, han går inte desto mer in på ämnet men det går att anta att det kan röra sig om mindre företag samt att ifall man enbart flyttar fram skatter utan orsak så gör det ingen större skillnad.

De största riskerna med skatteplanering är enligt Berg att oärliga människor kan bli för ivriga då de ser olika möjligheter att kringgå skatt och därmed övergå till oärlig skatteplanering. För att undvika dessa risker så nämner Berg att man bör ha en bra bokförare och revisor. De största möjligheterna med skatteplaneringen anser Berg vara att man kan vinna rena pengar genom en bra skatteplanering.

6 Sammanfattning och kritisk granskning

Detta arbete består av tre olika huvuddelar, först granskas beskattning i aktiebolag och skatteplanering och vad detta går ut på. I denna del tas det upp skillnad mellan skatteplanering och kringgående av skatt, ett aktiebolags beskattningsbara resultat samt risker och möjligheter med skatteplanering. I den andra delen granskas olika tillvägagångssätt för att skatteplanera eller påverka det beskattningsbara resultatet och hur några av dessa tillvägagångssätten kan se ut i praktiken. Den sista delen består av en undersökning i form av en intervju med en CGR-revisor och dennes syn på skatteplanering.

Det teoretiska innehållet anser jag ha hög tillförlitlighet eftersom att den till stor del består av lagtexter och Skatteförvaltningens förordningar. Hur skatteförvaltningen tolkar lagtexterna kan dock ändras med tiden, trots att inte lagen har ändrats, därför är det viktigt att hållas uppdaterad inom ämnet.

Intervjun går ytligt igenom skatteplanering, detta hjälper läsaren att ge en helhetsbild av skatteplaneringen, det kunde dock ha utförts fler intervjuer för att få möjligheten att jämföra dem med varandra. Intervjun blev även rätt så kortfattad, vilket beror på att intervjun utfördes över e-post, detta gjordes på grund av att det var en lång distans till intervjuobjektet. Att även intervjua en skatterevisor kunde ha gett ett större värde för att djupare kunna gå in i hur lagstiftningen tolkas av Skatteförvaltningen och få en grundligare bild av hur de ser på skatteplanering.

Jag anser att arbetet uppfyller syftet om att ge läsaren en helhetsbild av vad skatteplanering går ut på och visar samtidigt olika sätt som man kan skatteplanera i praktiken. Metoden som har använts i arbetet anser jag ha fungerat väl för att besvara frågeställningarna. Genom fri informationssökning och hjälp från intervjun har jag lyckats behandla de vanligaste tillvägagångssätten för skatteplanering i aktiebolag. Skatteförvaltningen har publicerat väldigt mycket material och anvisningar om beskattningsregler på deras hemsidor, från detta får man en bild av hur myndigheterna tillämpar lagarna.

Arbetets externa värde anser jag vara tillfredsställande. Jag anser att en småföretagare som inte har någon ingående kunskap om ämnet skatteplanering skulle ha stor nytta av att läsa arbetet. För att utöka det externa värdet av arbetet så kunde det ha gjorts ett exempelföretag över flera räkenskapsperioder och visa hur man genom långsiktig skatteplanering kan påverka företagets resultat.

6.1 Varför skatteplanerar man?

Det har inte framkommit några motsägelser varför man skatteplanerar, det viktiga är att skatteplanera enligt företagets behov. Ser man i företaget ett behov av att få mer kapital att investera med så kan skatteplanering vara ett bra sätt att få tillgång till detta kapital. Andra orsaker till att man skatteplanerar kan vara att ägarna har ett visst kapitalbehov och vill kunna lyfta dividender. Från ett helhetsperspektiv kan det dock sägas att målet är att uppnå ett visst vinstmål och att maximera sin vinst efter skatt.

6.2 Tillvägagångssätt

Det går inte att direkt säga att ett tillvägagångssätt är bättre än det andra, man kan inte heller välja ett sätt och börja skatteplanera utan företagsekonomiska orsaker. Det viktiga är att vara medveten om vad man gör och hålla sig inom lagens gränser. Som nämns i arbetet så handlas skatteplanering i aktiebolag främst om att skjuta upp skatter, i sådana fall bör man vara beredd att betala skatten vid ett senare skede. Företagets situation och storlek är avgörande vid val av metod. De centrala slutsatserna för de olika tillvägagångssätten att skatteplanera presenteras nedan.

Nedskrivningar

- Ifall värdet för de omsättningstillgångar som innehas ändras, så bör den del som understiger den ursprungliga anskaffningsutgiften aktiveras som en kostnad vid skatteårets utgång.
- Ifall den uppskattade framtida inkomsten från en tillgång eller investering som hör till bestående aktiva är mycket mindre än den oavskrivna anskaffningsutgiften så skall skillnaden kostnadsföras som en nedskrivning.

Leasing

- För större maskiner med en kort ekonomisk livslängd kan det vara lönsamt att hyra maskinerna i stället, eftersom att de maximala skattemässiga avskrivningarna kan vara för låga för att täcka det verkliga avskrivningsbehovet.

Dividendintäkter

- Huvudregeln är att för samfund är det skattefria intäkter om de utbetalas av ett inhemskt bolag eller ett moder- eller dotterbolag.
- För andra bolag inom EU/EES bör det utdelande bolaget vara skyldiga att betala minst 10 % skatt i sitt hemland för sin inkomst efter vinstutdelning, för att dividenderna skall räknas som skattefria intäkter.
- Huvudregeln tillämpas inte på dividender från stater utanför EU/EES, investeringstillgångsdividender eller dividender som utdelas från ett offentligt noterat bolag till ett icke offentligt noterat bolag.

Koncernbidrag

- Kan göras i en koncern och används som resultatutjämning.
- Bolaget som lämnar koncernbidraget bör bedriva rörelse.
- För att bli avdragsgillt så bör bolaget äga nio tiondelar av aktiekapitalet eller andelarna.
- Avdragsgillt för givaren och skattepliktigt för mottagaren.

Interna lån

- Räntor på skulder som beror på näringsverksamheten är avdragbara.
- Villkoren för lånet bör vara marknadsmässiga.
- Det bör finnas företagsekonomiska orsaker.
- Finns en begränsning för ränteutgifter för intressegemenskapsskulder.
- Nettoränteutgifterna för intressegemenskapsutgifter är fullt avdragbara upp till 500 000 €.

Små anskaffningar

- Kan aktivera hela anskaffningsutgiften som kostnad.
- Gäller för maskiner och inventarier.
- Högst 3 år ekonomisk livslängd eller högst en anskaffningsutgift på 850 €.
- Totala beloppet får högst uppgå till 2500 € per räkenskapsperiod.

Avskrivningar

- Kostnader för tillgångar aktiveras under sin verkningstid.
- Högst tillåtna avskrivningarna som får dras av som kostnader: 25 % för maskiner och inventarier, 7 % för byggnader, 4 % för bostads och kontorshus samt 20 % för lätta konstruktioner.
- Kan göra skattemässigt större avskrivningar än avskrivningar enligt plan och skjuter då fram skattekostnader till framtida räkenskapsperioder.

Överlåtelsevinst vid generationsväxling

- Finns tre villkor för att vinst som erhållits vid överlåtelse av aktier i samband med en generationsväxling räknas som skattefri inkomst.
- Den skattskyldige bör överlåta aktier eller andelar som berättigar till en egendomsandel på minst 10 procent i bolaget.
- Förvärvaren bör vara överlåtarens barn, barnets bröstarvinge, överlåtarens syskon eller överlåtarens halvsyskon.
- Egendomen bör ha varit sammanlagt minst tio år i överlåtarens ägo.

Aktieköparens gåvobeskattning

- Gåvoskatt bör i regel betalas om priset högst är tre fjärdedelar av aktiernas gängse pris.
- Partiell skattelättnad kan fås om:
 - Gåvan innefattar ett företag.
 - Gåvotagaren fortsätter att driva företagsverksamheten.
- Gåvoskatten lämnas odebiterad om:
 - Gåvan innefattar ett företag.
 - Gåvotagaren fortsätter att driva företagsverksamheten.
 - Överlåtelsen sker mot vederlag som överstiger 50 procent av aktiernas gängse värde.

6.3 Risker och möjligheter

Risker och möjligheter tas upp i delen beskattning och skatteplanering samt i intervjun. Riskerna och möjligheterna med skatteplanering som har tagits upp i arbetet har sammanfattats nedan i tabell 7.

Tabell 7 Risker och möjligheter med skatteplanering

Risker	Möjligheter
Företagets rykte kan skadas.	Det går att vinna rena pengar.
Kan vara onödigt för mindre företag.	Kan öka ett företags tillväxtmöjligheter.
Oärliga människor kan övergå till oärlig skatteplanering	Kan förbättra ett företags lönsamhet.
Kostnaden för konsult hjälp kan överskrida fördelen av skatteminskningen.	Kan tillgodose ägarnas framtida kapitalbehov.
Det kan vara skadligt för ett företag att inte skatteplanera på lång sikt.	

7 Avslutande diskussion

Det går att dela upp skatteplaneringen som detta arbete behandlar i tre delar. Skatteplanering ur företagssynvinkel, skatteplanering ur myndigheternas synvinkel och skatteplanering vid ägarbytessituationer.

Från en företagssynvinkel så går det att sammanfatta skatteplanering att man genom olika lagliga tillvägagångssätt påverkar det beskattningsbara resultatet i enlighet med företagets eller ägarnas behov. I detta sammanhang är skatteplanering något som kan anses normalt och som en del av företagsverksamheten. Att gå in i den så kallade gråzonen är riskabelt eftersom att man vill undvika otureliga skattepåföljder. Genom t.ex. avskrivningar utöver plan eller att planera tidpunkten för affärshändelser kan man skjuta fram skatter till framtida tidpunkter. För resultatutjämnning kan man i en koncern bl.a. använda sig av koncernbidrag. Ett aktiebolags inkomstbeskattning gör i enlighet med Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Från myndigheternas synvinkel så är det viktigt att det skall ligga affärsekonomiska orsaker bakom skatteplaneringen. Skatteplanering kan antas vara något som myndigheterna

förväntar sig att företagaren till viss mån bedriver. Som tidigare nämndes så kan myndigheterna förbise åtgärder i beskattningen och uppskatta den beskattningsbara inkomsten, ifall det har utförts åtgärder endast för att undvika skattepåföljder. Därför är en väldigt viktig aspekt i skatteplanering att vara medveten om beskattningsreglerna. Man ser en utveckling att myndigheterna vill begränsa skatteplaneringen mer och mer eftersom att det bl.a. har införts begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter med syftet att minska de interna lånen.

Vid ägarbyten genom generationsväxlingar är det viktigt att vara medveten om överlåtelseskatten som kan uppkomma för säljaren, och en eventuell gåvoskatt för mottagaren. Det centrala är att planera och vara medveten om de skatteförmåner en generationsväxling medför.

De största utmaningarna har varit att uppfatta alla lagtexter på rätt sätt och att hitta rätt i dessa texter, vilket har varit väldigt tidskrävande. Det vore möjligt att enskilt skriva ett motsvarande arbete om de flesta olika tillvägagångssätten. På grund av det omfattande ämnet så skrapar arbetet endast på ytan av vad skatteplanering är och vilka regler det finns.

Som förslag för vidare forskning så vore det intressant att forska vidare i ämnet och se i hur stor omfattning finländska små till medelstora företag skatteplanerar samt vilka sätt de gör detta på. Man kunde även direkt fortsätta med arbetet och på djupet se hur olika företagsupplägg skulle möjliggöra olika skatteplaneringssätt.

8 Källförteckning

- Alhola, K., 1999. *Tilinpäätös ja yritysverotus*. Borgå: WSOY – Kirjapainoyksikkö.
- Andersson, E., 2006. *Inledning till skatterätten*. Tavastehus: Talentum.
- Andersson, L., 2014. *Aggressiv skatteplanering*. Lund: Rättsvetenskaplig uppsats. Lunds universitet, Juridiska fakulteten.
- Back, B., 1989. *Ett expertsystem för boksluts- och skatteplanering*. Åbo: Åbo Akademis kopieringscentral.
- Bergman R. & Larsson J., 2008. *Underkapitalisering – koncernintern skatteplanering*. Stockholm: Kandidatuppsats. Södertörns högskola, Logistik och Ekonomiprogrammet.
- Björnelid R., 2014. Bolagens skatter i världens fokus. *View*, 01-2014, s. 2-6.
- Bokföringsnämnden. (2007) Allmän anvisning om avskrivningar enligt plan. [Online]: [http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/8FEA22354FCBF945C225739A005B743C/\\$FILE/AVSKRIV2007%20sv.doc](http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/8FEA22354FCBF945C225739A005B743C/$FILE/AVSKRIV2007%20sv.doc) [Hämtat: 9.11.2015]
- Bokföringsnämnden. (2009) Utlåtande om avskrivningar på tillgångar av ringa värde som ingår i bestående aktiva. [Online]: <http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/c205ad5abdd3078cc225674000310e02/1a0720db28127af6c22576f6003fbb08?OpenDocument> [Hämtat: 2.2.2016]
- Brytting T., 1991. *Företagsetik*. Trelleborg: Berlings Skogs.
- Karsten, K. & Reuter, M. (1998) Termer och uttryck i årsredovisningar. [Online]: <http://kaino.kotus.fi/www/ordlistor/redoart.html> [Hämtat: 15.12.2015]
- Lunden, B., 2005. *Aktiebolag*. Uddevalla: MediaPrint.
- Lunden, B. & Nyholm, J., 2013. *Bokslutsanalys*. Mölnlycke: Elanders 2013
- REIT (u.å.) What is a REIT? [Online]: <https://www.reit.com/investing/reit-basics/what-reit> [Hämtat: 4.1.2016]
- Sandström, K. & Svensson, U., 2005. *Skatteplanering*. Uddevalla: MediaPrint.
- Skatteförvaltningen (2014) Begränsningar av rätten till ränteavdrag i näringsverksamhet. [Online]: [https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Begransningar_av_ratten_till_ranteavdrag\(32484\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Begransningar_av_ratten_till_ranteavdrag(32484)) [Hämtat: 5.2.2016]
- Skatteförvaltningen (2014) Beskattning av dividendinkomster. [Online]: [https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Aktier_dividender_och_fortact_dividendutdelning/Beskattning_av_dividendinkomster\(34929\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Aktier_dividender_och_fortact_dividendutdelning/Beskattning_av_dividendinkomster(34929)) [Hämtat: 25.1.2016]

Skatteförvaltningen (2013) Företagets generationsväxling i beskattningen. [Online]: [https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn\(27487\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn(27487)) [Hämtat: 10.12.2015]

Skatteförvaltningen (2011) Gångse värde. [Online]: [https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Ordlista/Gangse_varde\(13636\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Ordlista/Gangse_varde(13636)) [Hämtat: 12.2.2016]

Skatteförvaltningen (2015) Hemkommunens betydelse i beskattningen. [Online]: https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Hemkommunens_betydelse_i_beskattningen%2838223%29 [Hämtat: 14.12.2015]

Skatteförvaltningen (2015) Inkomstbeskattning – aktiebolag och andelslag. [Online]: https://www.vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Aktiebolag_och_andelslag/Inkomstbeskattning [Hämtat: 3.12.2015]

Skatteförvaltningen (2011) Investeringstillgångar. [Online]: [https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Ordlista/Investeringstillgangar\(13770\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Ordlista/Investeringstillgangar(13770)) [Hämtat: 3.12.2015]

Skatteförvaltningen (2014) Tillämpning av bestämmelsen om kringgående av skatt [Online]: [https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Tillampning_av_bestammelsen_om_kringgaen\(34723\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Tillampning_av_bestammelsen_om_kringgaen(34723)) [Hämtat: 22.10.2015]

Skatteförvaltningen (2011) Samfundsskatt. [Online]: [https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Ordlista/Samfundsskatt\(13837\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Ordlista/Samfundsskatt(13837)) [Hämtat: 12.11.2015]

Statistikcentralen (u.å.) Mervärdesskatt. [Online]: http://www.stat.fi/meta/kas/arvonlisavero_sv.html [Hämtat: 28.1.2016]

Svenska arbetsgivarföreningen, 1975. *Skatteplanering i mindre företag*. Stockholm: Kugel Tryckeri AB.

Swedbank (2015) Ståndpunkt om skatter [Online]: https://www.swedbank.se/idc/groups/public/@i/@sc/@all/@robur/documents/article/cid_1620618.pdf [Hämtat: 20.11.2015]

Tomperi, S., 2011. *Bokföring i praktiken*. Helsingfors: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy

Ylönen, M. & Purje, H. (2013) Ei tietoja, ei tuloja? [Online]: http://www.finnwatch.org/images/pdf/ei_tietoja_finnwatch.pdf [Hämtat: 26.1.2015]

Finlands författningssamling:

Aktiebolagslag 21.7.2006/624 www.finlex.fi (Hämtad: 15.12.2015)

Bokföringslag 30.12.1997/1336 www.finlex.fi (Hämtad: 14.12.2015)

Inkomstskattelag 30.12.1992/1535 www.finlex.fi (Hämtad: 22.10.2015)

Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 24.6.1968/360 www.finlex.fi
(Hämtad: 22.10.2015)

Lag om beskattningsförfarande 18.12.1995/1558 www.finlex.fi (Hämtad:
22.10.2015)

Lag om koncernbidrag vid beskattningen 21.11.1986/825 www.finlex.fi (Hämtad:
7.1.2016)

Lag om skatt på arv och gåva 12.7.1940/378 www.finlex.fi (Hämtad: 22.10.2015)

Mervärdesskattelag 30.12.1993/1501 www.finlex.fi (Hämtad 26.11.2015)

Bilaga 1

Resultaträkning Exempel AB	1.1.2015 - 31.12.2015	1.1.2015 - 31.12.2015
Omsättning	653 200 €	653 200 €
Övriga rörelseintäkter	3 800 €	3 800 €
Material och tjänster		
Inköp under räkenskapsperioden	-476 500 €	-476 500 €
Förändring av lager	13 000 €	13 000 €
Summa material och tjänster	-463 500 €	-463 500 €
Personalkostnader		
Löner och arvoden	-80 400 €	-80 400 €
Lönebikostnader		
Pensionskostnader	-16 600 €	-16 600 €
Övriga lönebikostnader	-5 200 €	-5 200 €
Summa personal- och lönebikostnader	-102 200 €	-102 200 €
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	-28 000 €	-28 000 €
Övriga rörelsekostnader	-47 000 €	-47 000 €
RÖRELSEVINST	16 300 €	16 300 €
Finansiella intäkter och kostnader		
Dividendintäkter		
Ränteintäkter	70 €	70 €
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader	-5 270 €	-5 270 €
Summa finansiella intäkter och kostnader	-5 200 €	-5 200 €
VINST FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER	11 100 €	11 100 €
Bokslutsdispositioner och skatter		
Förändring av avskrivningsdifferens	-4 000 €	-
Inkomstskatter	-4 000 €	-4 000 €
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST	3 100 €	7 100 €

Byggnadens anskaffningsutgift		200 000 €							
Maximal skattemässig avskrivning		7 %							
År	Planenliga avskrivningar	Planenligt restvärde	Skattemässig avskrivning	Skattemässigt restvärde	Avskrivningsdifferens	Förändring av avskrivningsdifferens			
1	10 000 €	190 000 €	14 000 €	186 000 €	4 000 €	4 000 €			
2	10 000 €	180 000 €	13 020 €	172 980 €	7 020 €	3 020 €			
3	10 000 €	170 000 €	12 109 €	160 871 €	9 129 €	2 109 €			
4	10 000 €	160 000 €	11 261 €	149 610 €	10 390 €	1 261 €			
5	10 000 €	150 000 €	10 473 €	139 138 €	10 862 €	473 €			
6	10 000 €	140 000 €	9 740 €	129 398 €	10 602 €	260 €			
7	10 000 €	130 000 €	9 058 €	120 340 €	9 660 €	942 €			
8	10 000 €	120 000 €	8 424 €	111 916 €	8 084 €	1 576 €			
9	10 000 €	110 000 €	7 834 €	104 082 €	5 918 €	2 166 €			
10	10 000 €	100 000 €	7 286 €	96 796 €	3 204 €	2 714 €			
11	10 000 €	90 000 €	6 776 €	90 021 €	- €	3 204 €			
12	10 000 €	80 000 €	6 301 €	83 719 €					
13	10 000 €	70 000 €	5 860 €	77 859 €					
14	10 000 €	60 000 €	5 450 €	72 409 €					
15	10 000 €	50 000 €	5 069 €	67 340 €					
16	10 000 €	40 000 €	4 714 €	62 626 €					
17	10 000 €	30 000 €	4 384 €	58 243 €					
18	10 000 €	20 000 €	4 077 €	54 166 €					
19	10 000 €	10 000 €	3 792 €	50 374 €					
20	10 000 €	- €	3 526 €	46 848 €					

Bilaga 3

Exempel:		
	1	2
1. Nettoränteutgifter för intressegemenskapsskulder		
Ränteutgifter som hör till en intressegemenskap	4 000 000	800 000
Ränteinkomster som hör till en intressegemenskap	3 600 000	700 000
Nettoränteutgifter för intressegemenskapsskulder	400 000	100 000
2. Tillämpning av gränsen på 500 000 euro	Ja	Ja
Ränteutgifter	5 500 000	1 290 000
Ränteinkomster	5 010 000	740 000
Nettoränteutgifter	490 000	550 000
3. Tillämpning av gränsen på 25%	Nej	Ja
Skillnad mellan intäkterna och utgifterna av näringsverksamheten		-100 000
Ränteutgifter		1 290 000
Avskrivningar som dragits av i beskattningen		10 000
Mottaget koncernbidrag		100 000
Givet koncernbidrag		0
Justerat NärSkL-resultat		1 300 000
25% x det justerade NärSkL-resultatet		325 000
Minimibelopp på de avdragsgilla nettoränteutgifterna enligt gränsen på 25%		325 000
4. Jämförelse av icke avdragsgilla nettoränteutgifter		
Andel av nettoränteutgifterna som överskrider gränsen på 25%		225 000
Nettoränteutgifter för intressegemenskapsskulder		100 000
Icke avdragsgilla nettoränteutgifter		100 000
5. Avdrag av ränteutgifter		
Nettoränteutgifter	490 000	550 000
Icke avdragsgilla nettoränteutgifter	0	100 000
Avdragsgilla nettoränteutgifter	490 000	450 000

(Skatteförvaltningen, Begränsningar av rätten till ränteavdrag i näringsverksamhet, 2014).

BILAGA 4

Skatteplanering

Vad ska man tänka på före man börjar skatteplanera?

Vilka är de vanligaste sätten att påverka den beskattningsbara inkomsten?

Vilka är de största hindren för en småföretagare med tanke på skatteplanering?

Vad är målet med skatteplanering?

Hur viktigt anser du att det är med en långsiktig skatteplanering med tanke på ett företags tillväxtpotentialer?

I vilka situationer är det viktigast att skatteplanera? (T.ex. generationsbyte eller avveckling av företaget.)

Finns det situationer där det inte är lönsamt att sätta resurser på skatteplanering?

Risker och möjligheter

Vilka är de största riskerna med skatteplanering?

Hur kan man undvika dessa risker?

Hur kan man förebygga att man i misstag kringgår skatter?